

רילוקיישן ללונדון: למי זה משתלם?

עו"ד צבי קן תור.
"ברטניה נחשבת כיום לבעלת מדיניות מחמירה במתן היתרים"
צילום: סיון פרג'

גליה אלינסקי, מנכ"ל רילוקיישן סורס
צילום: מנחם עוז

ירון שבטי. "אפשר לחיות מאוד בזול - או מאוד ביקר"
צילום: Bjoern Kommerell

איילת מבור.
"שאלה תכופה לגבי החזרה לארץ"

ירון סגיב.
"החיים בלונדון מאוד אינטנסיביים"

ירון שמתגורר בלונדון כבר חודשיים וחצי, מספר על שעות עבודה ארוכות אך גם על חיי תרבות עשירים ותוססים; איילת מבהירה כי לא זו העיר שתקל עליכם לחסוך כמשפחה, והשחקן ירון שבטי אומר שמהבחינה הכלכלית "קשה בלונדון ובארץ באותה מידה". אילו משרות לישראלים ששואפים לעבוד בלונדון והאם המעבר משתלם? בדקנו

בילי פרנקל | פורסם: 09:21, 03.07.15

ירון סגיב (29) מתגורר בלונדון במסגרת רילוקיישן של שנה מטעם חברת Funzing בה הוא משמש כסמנכ"ל השיווק. היום, כחודשיים וחצי לאחר שהגיע ללונדון, הוא מספר כי חששותיו מפני בדידות התפוגגו בתוך זמן קצר. "החיים בלונדון מאוד אינטנסיביים", אומר סגיב, "חב האנשים בעיר עובדים שעות מאוד ארוכות, אך מצד שני יש כאן תרבות חיי פנאי מאוד עשירה, אנשים אוכלים המון בחוץ וחי" הלילה והמסעדות ענקיים".

Funzing הוא סטארטאפ אינטרנטי של אתר חברתי לפעילויות פנאי. קודם לנסיעה לא נדרשו מסגיב הכנות מיוחדות, שכן כל הסידורים בצעו על ידי החברה. "בתור רווק יותר קל לעבור למדינה אחרת", הוא מספר, "בדידות היא תמיד אתגר, אבל מן הסתם מתגברים ככל שהזמן עובר ומכירים אנשים חדשים".

סגיב. נהנה מהקוסמופוליטיות

כיום הוא מעיד כי הוא נהנה מהקוסמופוליטיות של העיר, אבל מתחבר פחות לקרירות ולעודף הנימוסים הבריטי המפורסם. לדבריו, החיים במקום קצת יותר יקרים מאשר בישראל, אבל עובדים שמרוויחים רמות שכר המקובלות בחברות המקומיות - יכולים להצליח לחסוך.

יעד מרכזי באירופה

גליה אלינסקי, מנכ"ל רילוקיישן סורס, הפועלת בתחומי הגיוס הגלובלי, מספרת כי בתוך המשבר הכלכלי המתמשך באירופה - לונדון הובילה ב-2014 כיעד המרכזי לרילוקיישן ביבשת. "שער המטבע, שנחלש משמעותית בשנים האחרונות ועמד על כ-5.8 שקלים בממוצע שנתי, גורם למעבר ללונדון להראות זול יותר מבעבר בעיניים ישראליות", היא מסבירה, "עם זאת, יוקר המחיה בעיר עלה משמעותית בשנים האחרונות והיא טיפסה ברשימת הערים היקרות בעולם".

החברות הישראליות הפועלות בברית בריטניה הן בעיקר בתחומי פיננסים, גיימינג ואינטרנט, לצד חברות ביוטכנולוגיה, תוכנה ומובייל. בין התפקידים הבולטים בקרב הישראלים בלונדון, אלינסקי מציינת מנהלים בכירים, מתכנתים ומטמיעי פרויקטים, וכן אנשי תמיכת לקוחות ובעלי תפקידים בעולם הפיננסים והפינטק. "במסוף, יותר יזמים מעבירים את פעילות הסטארט אפ שלהם ללונדון בשלבי ההקמה הראשוניים, כדי להיות קרובים יותר לשוק האירופאי".

(צילום: shutterstock)

הישראלים שמגיעים לעיר פוגשים בקהילה יהודית גדולה, כמו גם בשכונת המרכזות ישראלים שעברו להתגורר במקום, ושבחן אפשר למצוא גם בתי ספר ישראלים ומסלול עם מוצרים ישראליים טיפוסיים כמו קוטג'. אלינסקי מספרת, כי מרבית הקהילה הישראלית מרוכזת באזור הצפון מערבי של העיר, בעיקר בהמפסטד, בלסייז פארק, גולדרס גרין ועוד. "הקהילה הישראלית מגובשת מאוד, יש קבוצת פייסבוק פעילה ופעילויות מקומיות כמו קייטנות, אירועים וחגים".

משתלם? לא בטוח

האם המעבר משתלם בצד הכלכלי? תלוי. אלינסקי מציינת כי בעוד שרווק עשוי להצליח לחסוך, הרי זוג עם ילדים, בעיקר בגילאי גן, עלול לגלות כי המעבר לא תמיד כדאי - בעיקר אם המעסיק אינו משתתף בהוצאות שכר הדירה וגני הילדים. "לרוב, רכיבים אלה לא משולמים על ידי החברה - אלא אם מדובר במשימה קצרה עם חבילת רילוקיישן נדיבה", היא מסבירה, "כדי לחיות ברמת חיים סבירה, יצטרך עובד שעובר עם בת זוג להרוויח כ-55,000 פאונד בחרטו לשנה, שהם 326,084 שקל".

לדבריו, "בשל הפסד הכנסת בו או בת זוג בשל המעבר, הפסד של תנאים סוציאליים בישראל וכן יוקר המחיה - השכר המוצע לעובדים שמבצעים רילוקיישן גבוה בדרך כלל ב-15%-20% משכר של עובד מקביל בשוק העבודה המקומי. העובדים יכולים לצפות גם לבונסוס שנתי בהתאם לביצועים, בגובה של 2 משכורות במוצע לחברות גדולות, וכן לעליית שכר של כ-10% לאחר שנתיים".

הכנסה בלונדון מול ת"א - מנהל פרויקט תוכנה

רכיב	לונדון	ישראל
שכר נטו לאחר ניכוי	4,670 פאונד (27,687 שקל)	3,434 פאונד (20,360 שקל)
הכנסה פנויה לאחר הוצאות	528 פאונד (3,130 שקל)	383 פאונד (2,271 שקל)
חיסכון סוציאלי (ביטוח מנהלים וקרן השתלמות)	-	1,442 פאונד (8,549 שקל)

כך למשל, אלינסקי מדגימה, כי בעוד שמנהל פרויקט תוכנה עם ניסיון של כ-10 שנים עם אישה וילד אחד, יקבל בישראל שכר חודשי ממוצע של 35 אלף שקל + רכב ותנאים סוציאליים - הרי שבלונדון הוא יהנה מ-7,000 פאונד לחודש (41,502 שקל) ומ-84,000 פאונד לשנה (498,020 שקל). עם זאת, לאחר ניכויים בגין מסים ותשלומים סוציאליים, יישארו ברשותו כ-4,670 פאונד (27,687 שקל).

לאחר ניכוי הוצאות המחיה השוטפות הוא יישאר עם 3,842 פאונד לחודש (22,779 שקל), כך שההכנסה הפנויה לחיסכון של העובד תהא 828 פאונד לחודש (4,909 שקל). זו תצמצם אף יותר אם ישלח את הילד לגן ילדים, כך שהיא תעמוד על עשרות פאונדים בודדים בלבד, אם בכלל.

שכר ועלויות מחייה

בין ההוצאות המשמעותיות כלול שכר הדירה - במידה שהמעסיק אינו מממן אותו. "תשלום שכר הדירה בלונדון הוא שבועי ולא חודשי", מסבירה אלינסקי, "דירת שני חדרי שינה תעלה -1,200-2,200 (כ-7,000-13,000 שקל) פאונד לחודש, תלוי בשכונה. דירות רבות מושכרות על ידי חברות ניהול נכסים ולעיתים ניתן למצוא שתי חברות שונות המציעות את אותה דירה בעלויות שונות. לעיתים יש תשלום ראשוני של 300-500 פאונד (3,000-1,800 שקל) בגין עריכת חוזה. חשוב לשים לב אם המחיר כולל כבר עלויות ארנונה, גז, מים וחשמל - שעלותם הכוללת יכולה להגיע ל-500 פאונד בחודש (כ-3,000 שקל)".

עלויות מחיה חודשיות לזוג עם ילד - לונדון מול תל אביב

רכיב	לונדון	תל אביב
עלויות מחיה וכלכלה לעובד/ת ובתן/זוג/ה+ילד/ה	1,592 פאונד (9,439 שקל)	1,694 פאונד (10,043 שקל)
נסיעות	תחבורה ציבורית 300 פאונד (1,779 שקל)	כלול במקום העבודה
גן ילדים פרטי (מעל גיל 3)	1,000 פאונד (5,929 שקל)	חינם
שכ"ד ואחזקת דירה - 2 חדרי שינה	1,950 פאונד (11,561 שקל)	1,355 פאונד (8,034 שקל)
סה"כ הוצאות לחודש	4,842 פאונד (28,707 שקל)	3,049 פאונד (18,077 שקל)

עלויות המחיה השוטפות יעמדו לדבריה על 1,500-1,200 פאונד בחודש, שהם כ-8,900-7,000 שקל. "תקציבי המזון והביגוד באנגליה משתנים כתלות בצריכה האישית", היא מסבירה, "ניתן למצוא בהחלט אלטרנטיבות ראויות לארוחות ב-10-15 פאונד (59-89 שקל) וכן חנויות לביגוד זול כדוגמת פריימרק ונקסט". עלויות הנסיעה ברכבת התחתית או באוטובוסים עומדות על כ-100 פאונד לחודש (593 שקלים). כניסה למרכז לונדון עם רכב בשעות הגודש - בימים שני עד שישי - תחויב באגרה יומית, כאשר המעסיקים משתתפים לעיתים בהוצאות.

גנים לילדים יעלו לדבריה 1,000-2,000 פאונד לילד לחודש (5,929-11,858 שקל) ובתי ספר פרטיים יעלו 15,000 פאונד לשנה (88,932 שקלים) - כשהמעסיק אינו מממן אותם בדרך כלל. עם זאת, בגיל בית ספר לא נדרשת לדבריה הוצאה מיוחדת. "החינוך הציבורי בלונדון מצוין וניתן בחינם, למעט עלויות ראשוניות שכוללות תלבושת אחידה בגובה של כ-300 פאונד לשנה לילד", היא מסבירה. "לבתי הספר יש ניסיון רב בקליטת ילדים שאנגלית אינה שפת האם שלהם".

אלינסקי מפרטת כי החברה השולחת מממנת בדרך כלל את ביטוחי הבריאות. ביטוח לאומי יש לשלם כתלות בהכנסה, כאשר בין ישראל לאנגליה ישנה אמנה למניעת תשלום ביטוח לאומי. המשמעות: תשלומי ביטוח לאומי שישולמו בעת שהייה ברילוקיישן, יזכרו על ידי המוסד לביטוח לאומי בישראל ויאפשרו לעובדים שעוברים לאנגליה לשלם בישראל את תשלום דמי ביטוח הבריאות הממלכתי בלבד.

שיטת המיסוי באנגליה הינה פרוגרסיבית ואחוזי המיסוי נעים במדרגות שבין 10%-50%, למרות מדרגות המס הגבוהות, הוצאות הקשורות בהטבות סוציאליות, בדיוור ובחינוך ילדים פטורות ממיסוי. חלק מהמעסיקים מספקים תוכניות פנסיה חובה בהפרשה חודשית של כ-3%-4% של העובד והמעביד.

10 שנים בלונדון

איילת מבור ובעלה חיים לעומת זאת בלונדון כבר 10 שנים כמעט. השניים הכירו לפני כ-15 שנה בארץ, אבל אז כל אחד מהם נסע ללימודי תואר שני במינהל עסקים במדינה אחרת - היא בברצלונה והוא בארה"ב. לאחר הלימודים נחתו שניהם בלונדון, כל אחד בצורה עצמאית, ושם הפכו לזוג. "לשניים היה חבל לחזור לארץ מיד אחרי תואר שעבדנו קשה בשביל להשיג, ולונדון נראתה אטרקטיבית במיוחד בגלל השפה וגם בגלל הקרבה והגישה הנחמה לישראל", היא מסבירה.

מאז הם הספיקו להפוך להורים לשתי בנות ולפתח את הקריירה בתחומים שפיתחו במהלך שהותם במקום - איילת עובדת עבור "מרכז הטכנולוגיה בריטיה-ישראל" שמייצרת שיתופי פעולה בין טאט-אפים ישראלים וחברות בריטיות, ואילו בעלה עוסק במימון, ופיתח מומחיות בהשקעות בשוק הרוסי. "החברה בה אני עובדת מתמקדת בקידום שיתופי פעולה בין ישראל ואנגליה, במיוחד במציאת הזדמנויות לחברות חדשנות", היא מספרת, "זה מספק צורך אישי גדול של פטרוניות מרחוק, של זהות עצמית כשיראלית בחול, וגם פשוט של געגועים הביתה".

כיום בני הזוג גרים במזרח לונדון. "זה אזור מאוד מתפתח. לפני עשור אף אחד לא היה מדמיין לחיות כאן, היתה סכנה ממשית ללכת ברחוב אחרי השקיעה. היום זה אזור ששוקק בסטארט אפים, בחנויות אורגניות ובבתי קפה".

באזור מגוריהם לא גרים יותר מדי ישראלים - אבל אילת מספרת כי יש המון תמיכה וקשר בין הקהילה הישראלית. "בתחום שאני עוסקת בו יש המון תמיכה הדדית. ישראלים שעוסקים בטכנולוגיה מגלים את לונדון בשנים האחרונות ובחרים לעבור לכאן. מצד רשתות חזקות מאוד של עזרה, היכרות עיסוקית ואפילו אפשרויות תעסוקה בסטארט אפים ישראלים". עלויות המחיה אמנם גבוהות לדבריה, אבל תואמות את המשכורות. "בכל מקרה", היא מציינת, "לונדון היא עיר גדולה, עם תחבורה ציבורית מצוינת, אז אפשר לבחור בשכונת מחוקות וזולות יותר כדי לגור בבית גדול יותר. כשיש ילדים, בחירת האזור חשובה גם מבחינת מוסדות הלימוד. בשכונת מסוימות אפשר למצוא בתי ספר ציבוריים מצוינים ובכך לחסוך עלויות על פרטיים".

בשורה התחתונה, מבור מספרת כי לא כל כך פשוט לחסוך כמשפחה, אבל הדבר אפשרי. "במרכז לונדון קשה לחיות ולחסוך, אבל זו עיר ענקית, מלאה במהגרים שמצבם דומה וכל אחד מוצא את המקום שלו. בסך הכל נראה שרמת החיים הכללית נוחה. אפילו ה'נני' שלנו נסעת לחופשות בקריביים".

האתגרים העיקריים לדבריה, הם הגעגועים למשפחה ולחברים. "ככל שהשנים חולפות כאן, החיים כאן נהיים נוחים יותר, כלכלית וחברתית. אבל במקביל מבינים שבינתיים בארץ החיים חולפים: אחיינים מולדים, סבים וסבתות הולכים לעולמם, אנשים משתנים, ואנחנו לא שם בשביל לחוות את זה איתם. זה כואב וזה מעורר שאלה תכופה לגבי החזרה לארץ".

"הרבה יותר אפשרויות"

ירון שביט, שחקן ובוגר בית הספר למשחק ניסן נתיב, עבר לגור בלונדון למטרת לימודי משחק. "ראיתי שיש פה הרבה יותר הזדמנויות לשחקנים", הוא מספר, "בהתחלה הגעתי לקורס של שנה, ללמוד תיאטרון קלאסי ומחזות של שייקספיר, ולאחר מכן התקבלתי ללימודים ב-Bristol Old Vic Theatre School. מאחר שאמי דיפלומטית ובצעירתי גרתי הרבה בחו"ל - אני מדבר אנגלית ברמת שפת אם והנחתי שהיה לי פה הרבה יותר אפשרויות. המשפחה מאד תמכה והיבנה - הרי גם ככה בחרתי במקצוע קשה, אז אני צריך לתת לעצמי את הסיכוי הכי טוב להצליח בו".

ירון שביט. "לתת לעצמי סיכוי להצליח"

כיום הוא מתגורר ב-Manor House בצפון העיר, בדירת שותפים, אבל מתכנן לעבור לגור עם החברה בקרוב. כדי להתפרנס, הוא עובד בשירות לקוחות של חברה המשווקת חבילות נפש ומלונות, בשכר של 1,300-1,200 פאונד. "הבעיה העיקרית היא שאני מקבל משכורת רק על הזמן שאני עובד, ללא ימי חופש ומחלה. כלומר, אם אני נוסע לבקר בארץ לשלושה שבועות למשל, אני מפסיד כ-1,000 פאונד". הכנסותיו ממשחק אינן קבועות. "אני יכול לקבל פתאום עבודה של יום ושתיכניס 2,000-1,000 פאונד, או הצגות בהן ארוויח יותר או פחות", הוא מספר.

תחושתו של שביט לגבי לונדון מעורבת. "אם להיות כנה, זה אף פעם לא הרגיש כמו בית, בטח בשנה האחרונה שבה היה אף יותר קשה להיות ישראלי באנגליה, בשל המצב", הוא מספר. "עם זאת, קיבלתי המון מבחינת קריירה ואני מאוד גאה במה שהשגתי, בין אם זה ביקורות טובות בעיתונים מוכרים, או להיות שותף לסדרה נשאת הפרסים The Honorable Woman, שזכתה בגלובוס הזהב", הוא מספר.

מבחינת עלויות המחיה - שביט מציין כי הוא מתקשה לחסוך. "בלונדון אפשר לחיות מאד בזול או מאד ביוקר. הפערים בין האזורים במרכז לבין אלו שרחוקים הם עצומים, וכך גם לגבי האוכל. לטעמי אפשר לחסוך, אבל זה מאד תלוי באורח החיים שאתה בוחר - קל לחסוך אם אתה עובד פול טיים ומוציא מעט, או שיש לך קריירה מכניסה - אבל כמו בכל מקום, זו שאלה של סדר עדיפויות".

"מבחינה כלכלית, קשה פה ובארץ באותה המידה", הוא מוסיף, "כסף הוא תמיד אתגר לשחקן, כי צריך למצוא דרכים להתקיים בתקופות שאין עבודה. יש עליות וירידות, אבל בעוד שבארץ יש יותר חלוטרות - כאן מקבלים הרבה יותר כסף על כל עבודה".

כך תוציאו אשרת עבודה

ומה צריך לעשות מבחינת החוק, כדי לעבוד בבריטניה? ע"ד צבי קן תור, מומחה לדיני ניווד עובדים ושותף במשרד עוה"ד קן תור & עס, מסביר כי מי שעובר לעבוד בבריטניה, חייב אשרת עבודה. זו אינה מאפשרת גם לבן או בת הזוג לעבוד ולשם כך נדרש אישור עבודה נפרד ממקום עבודה מקומי.

איך מוציאים אשרת עבודה?

"על העובד לאתר ראשית כל מעסיק שקיבל הכרה על ידי הממשל הבריטי כחברה נתנת חסות, שיסכים להעסיקו. בשלב הבא, נדרשת החברה להעביר לרשות מחלקת ההגירה אסמכתאות רבות כגון תיאור מפורט של התפקיד, אישורים בדבר השכלתו של העובד, ותק עבודתו וניסיונו ובהתאם להגדרת התפקיד. כמו כן, על החברה להוכיח את נחיצות העסקתו. פרק הזמן הממוצע שנדרש על מנת להשלים את מהלך הוצאת האשרה – בין 3-6 חודשים".

קן תור מוסיף כי במהלך השנים האחרונות, חלו שינויים קיצוניים בעמדות ובסבלנות של הממשלה הבריטית כלפי עובדת זרים ללא היתר. אלו מתבטאים בעליה בהיקף גירוש עובדים שנתפסו ללא אשרה ובמניעת כניסה לשטחה לאלו שעברו בעבר על החוקים הרלוונטיים.

"בפועל, ממדינה שנחשבה לפני מספר שנים כקלה מבחינת מדיניות מתן היתרים, בריטניה נחשבת כיום למדינה בעלת מדיניות מחמירה ביותר", הוא מסביר. "עובד שנתפס כשהוא עובד ללא אשרה תקפה, מסתכן בהטלת קנסות שיסלם להגיע במקרים מסוימים לעשרות אלפי פאונד וכן להכנסתו "לרשימה שחורה", אותה חולקת בריטניה עם מדינות נוספות. כניסה לרשימה משמעה כי גם מדינות אחרות שחשופות למידע על עבודתו שלא כדון, יסלול גם הן לאסור עליו להיכנס לשטחן".